

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22300 - Pedagogia Social i Comunitària / 1
Titulació	Grau d'Educació Social - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Josep Lluís Oliver Torelló <i>Responsable</i> josepluis.oliver@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Virginia Ferreiro Basurto virginia.ferreiro@uib.es	11:00	12:00	Dimarts	02/09/2019	20/07/2020	B208A Guillem Cifre

Contextualització

L'assignatura "Pedagogia Social i Comunitària" contitueix una de les cinc assignatures bàsiques pròpies de la titulació d'Educació Social. Té un caràcter estructurant pel que fa a la formació dels futurs educadors/es socials. En ella s'han de posar les bases teòriques per a la comprensió del conjunt de matèries que formen part de la titulació. Això és degut a que la progressiva teorització i fonamentació de l'educació social es sustenta en les aportacions de la Pedagogia Social i en el tret constituent que considera que la Pedagogia social implica una "teorització de la pràctica per a la pràctica".

L'assignatura consta de sis crèdits ECTS i s'oferta durant el primer semestre del primer curs del Grau d'Educació Social i forma part del mòdul "Fonaments teòrics de l'Educació social" i de la matèria "Fonaments històrico-pedagògics de l'Educació social" la qual consta només de dues assignatures .

Mitjançant aquesta assignatura es preten que es compreguin els condicionants teòrics i metodològics propis del coneixement de la realitat socioeducativa. Per aconseguir aquest objectiu, s'ha d'entendre abans el significat i l'impacte que la Pedagogia Social ha tingut com a disciplina científica, en el marc de las Ciències de l' Educació. Es preten que l'alumne adquireixi els coneixements teòrics i les capacitats d'anàlisi, reflexió i síntesi, que són necessaris per a una formació sistemàtica en aquest camp de la Pedagogia Social.

En l'assignatura s'aportará una visió general d'autors, paradigmes, teories i metodologia pròpia de la Pedagogia social contextualitzant-la, des d'una dimensió històrica i comparada, en l'àmbit científic europeu.

Guia docent

També es farà esment als principals àmbits d'intervenció professional de l'Educador/a social, als factors rellevants en la seva professionalització, així com també i de manera especial a la dimensió comunitària de la Pedagogia social.

Requisits

Competències

Específiques

- * CE1. Comprensió dels processos, institucions i idees que s'han donat històricament i que han configurat els models actuals d'intervenció socioeducativa. CE2. Conèixer les polítiques de benestar social i la legislació que sustenten els processos d'intervenció socioeducativa CE3. Conèixer els supòsits pedagògics i biopsicosocials que estan en la base dels processos d'intervenció socioeducativa, així com les característiques fonamentals dels entorns d'intervenció.

Genèriques

- * CT1. Capacitat d'anàlisi i síntesi CT3. Capacitat comunicativa i lingüística. CT5. Capacitat de gestió de la informació CT6. Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions CT7. Capacitat crítica i autocrítica CT8. Capacitat empàtica, respectuosa, solidària i de confiança cap als subjectes i institucions CT11. Autonomia en l'aprenentatge CT15. Compromís ètic amb les persones, les institucions i la pràctica professional

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

- BLOC 1. La professió d'educador social: sorgiment, desenvolupament i institucionalització
- 1.1. Les tradicions professionals de l'educació social. L'educació social com a professió
2. Fonamentació i conceptualització teòrica i paradigmàtica de la Pedagogia social. La pedagogia comunitària
- 2.1. La fonamentació de la Pedagogia Social: socialització, aprenentatge social i suport social. Conceptes bàsics de l'educació social i de la Pedagogia social
 - 2.2. Teories i paradigmes de la Pedagogia social
 - 2.3. La Pedagogia comunitària: Concepte i característiques
3. La dimensió històrica i comparada de la Pedagogia social

Guia docent

- 3.1. La construcció històrica de la Pedagogia social: fases, autors i tendències
- 3.2. La Pedagogia social comparada.
- 4. Els àmbits d'intervenció de la Pedagogia social
 - 4.1. L'educació familiar i el desenvolupament comunitari.
 - 4.2. L'educació per a la integració social.
 - 4.3. L'educació de l'oci, l'animació i la gestió cultural
 - 4.4. La intervenció socioeducativa en família, infància i joventut
 - 4.5. La intervenció socioeducativa amb persones adultes i majors
 - 4.6. La intervenció socioeducativa en la diversitat.
- 5. Contextos d'intervenció de la Pedagogia social
 - 5.1. Política social, estat del benestar i intervenció socioeducativa.
 - 5.2. Característiques dels serveis socials. Els serveis socials a Europa, a Espanya i a les Illes Balears. Serveis socials, voluntariat, les ONGs i l'educació social.
 - 5.3. La institució escolar i la intervenció comunitària: característiques, tipus de relacions i perspectives. La intervenció comunitària en xarxa
 - 5.4. La intervenció comunitària i els projectes socioeducatius d'abast comunitari
 - 5.5. Altres contextos d'intervenció socioeducativa
- 6. Metodologia de la Pedagogia social
 - 6.1. Les característiques metodològiques de la Pedagogia Social. La Pedagogia Social com a disciplina social i com a disciplina d'intervenció

Metodologia docent

Abans d'iniciar el curs, els alumnes han de llegir acuradament la present guia, consultant al professorat qualsevol dubte al respecte.

Activitats de treball presencial (1,6 crèdits, 40 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició dels continguts de l'assignatura	Grup gran (G)	Mitjançant l'exposició del professor a classe s'introduiran i explicaran els continguts corresponents a cada tema. El treball autònom de l'alumne, la seva reflexió i la participació i el debat fonamentat en classe, es consideren essencials per a una assignatura de les característiques de l'exposada.	22
Classes pràctiques	En grups de dos, creació d'un glossari propi de l'assignatura	Grup mitjà (M)	Conèixer la definició i significat dels principals termes propis de l'assignatura i de la Pedagogia Social	14
Altres	Visionat de material audiovisual relacionat amb l'assignatura	Grup gran (G)	Mitjançant el visionat de pel·lícules i altre material audiovisual, es generaran determinats centres d'interès que seran debatuts a classe	4

Guia docent

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,4 crèdits, 110 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Assistència a activitats d'interès socioeducatiu	L'alumnat té la possibilitat d'assistir a activitats organitzades per la Facultat d'Educació, per altres Departaments universitaris o bé per diferents entitats de caràcter socioeducatiu.	5
Estudi i treball autònom individual	Lectura i recensió d'un volum propi de l'assignatura	Es pretén que l'alumnat llegeixi i analitzi algun volum de la llista suministrada pel professorat.	35
Estudi i treball autònom individual	Estudi	Es pretén que l'alumnat assoleixi els principals continguts propis de l'assignatura	70

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

-L'assistència a les classes pràctiques és obligatòria en un 80%. La no assistència (20%) serà només per motius justificables.

-L'alumne que no faci entrega de les diverses activitats obligatòries dintre dels terminis que figurin al cronograma, obtindrà la qualificació de "No presentat" pel que fa a les activitats que tinguin caràcter recuperable. Podrà obtenir una avaluació parcial de les activitats que hagi presentat en termini.

-IMPORTANT: El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació.

-Qualsevol actitud que obstaculitzi de forma injustificada les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Exposició dels continguts de l'assignatura

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Mitjançant l'exposició del professor a classe s'introduiran i explicaran els continguts corresponents a cada tema. El treball autònom de l'alumne, la seva reflexió i la participació i el debat fonamentat en classe, es consideren essencials per a una assignatura de les característiques de l'exposada.
Criteris d'avaluació	Comprensió dels continguts demostrable mitjançant una prova escrita Per tal que la nota d'aquesta prova faci mitjana amb la resta de puntuacions d'altres proves, cal que l'alumnat obtengui com a mínim la nota de 5 sobre 10. En conseqüència, per superar l'assignatura caldrà superar obligatoriament aquesta prova.

Percentatge de la qualificació final: 45%

En grups de dos, creació d'un glossari propi de l'assignatura

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Conèixer la definició i significat dels principals termes propis de l'assignatura i de la Pedagogia Social
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'exposició del concepte o conceptes assignats a l'alumne davant del grup classe i la qualitat en la definició elaborada. L'exposició a classe i el treball documental tendran el pes d'un 50% cada part. Tota vegada l'alumnat hagi efectuat l'exposició del concepte a classe, tindrà una setmana per pujar el power point i la definició a la plataforma d'aquesta assignatura a Campus Extens habilitada a l'efecte.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Visionat de material audiovisual relacionat amb l'assignatura

Modalitat	Altres
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Mitjançant el visionat de pel.lícules i altre material audiovisual, es generaran determinats centres d'interès que seran debatuts a classe
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència, la qualitat de les intervencions i la memòria de l'activitat

Percentatge de la qualificació final: 10%

Assistència a activitats d'interès socioeducatiu

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	L'alumnat té la possibilitat d'assistir a activitats organitzades per la Facultat d'Educació, per altres Departaments universitaris o bé per diferents entitats de caràcter socioeducatiu.
Criteris d'avaluació	

Percentatge de la qualificació final: 10%

Guia docent

Lectura i recensió d'un volum propi de l'assignatura

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Es preten que l'alumnat llegeixi i analitzi algun volum de la llista suministrada pel professorat.
Criteris d'avaluació	Qualitat del resum del volum i profunditat de l'anàlisi personal de la temàtica exposada en el volum. Capacitat de relacionar aquesta temàtica amb altres assignatures. Capacitat de reflexió i crítica.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Estudi

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Es preten que l'alumnat assoleixi els principals continguts propis de l'assignatura
Criteris d'avaluació	Aquest apartat s'avaluarà mitjançant la prova de resposta llarga. El percentatge corresponent a la seva avaluació està inclòs en aquesta prova

Percentatge de la qualificació final: 0%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els llibres de la bibliografia bàsica són els que es tendran en compte a l'hora de seguir el desenvolupament de l'assignatura. Cal disposar d'alguns volums de lectura a modo de manual de l'assignatura i consultar-los al llarg de tot el curs. En qualsevol cas, a l'espai de tutoria el professorat podrà orientar vers dubtes específics que l'alumnat presenti al respecte.

Bibliografia bàsica

- BERRY, T. i GREENSPAN, S. (2005). Las necesidades básicas de la infancia. Lo que cada niño o niña precisa para vivir, crecer y aprender. Graó. Barcelona.
- CARIDE GÓMEZ, J. A. (2005) Las fronteras de la Pedagogía Social. Barcelona, Gedisa
- FERMOSO, P. (1994) Pedagogía Social. Fundamentación específica. Herder. Barcelona
- MINGUEZ, C. (Coordinador) (2005) La educación Social: discurso, práctica y profesión. Madrid, Dykinson
- NÚÑEZ, V. (1999) Pedagogía Social: cartas para navegar en el nuevo milenio. Buenos Aires: Santillana.
- NÚÑEZ, V. (Coord) (2002) La educación en tiempos de incertidumbre: Las apuestas de la Pedagogía Social. Barcelona, Gedisa
- ORTE, C / MARCH, M. (2001) Pedagogía de la inadaptación social. Valencia: Nau Llibres
- PÉREZ SERRANO, G. (2003) Pedagogía Social/Educación Social. Construcción científica e intervención práctica. Madrid, Narcea
- PETRUS, A. (Coordinador) (1997) Pedagogía Social, Madrid: Ariel.
- PLANELLA, J./ VILAR, J. (Eds) (2003) L'educació social: projectes, perspectives i camins. Barcelona, Ed. Pleniluni.
- SÁEZ, J. (2003) La profesionalización de los educadores sociales. Barcelona: Gedisa.
- SÁEZ, J. -coord-(2007) Pedagogía Social. Madrid: Pearson.

Bibliografia complementària

- AYERBE, P. (1996): La educación social: campos y perfiles profesionales. Ibaeta Pedagogía. Hernani.
- ARROYO, M., (1985): '¿Qué es la pedagogía Social?', en Bordón, n. 257, Madrid.

Guia docent

- BERRY, T. i GREENSPAN, S. (2005). Las necesidades básicas de la infancia. Lo que cada niño o niña precisa para vivir, crecer y aprender. Graó. Barcelona.
- CARIDE, J. A. (Coordinador) (2000) Educación social y Políticas culturales. Universidad de Santiago de Compostela. Facultad de Ciencias de la Educación. Santiago de Compostela
- COLOM, A. J. (Coord, 1987) Modelos de intervención socioeducativa. Narcea. Madrid.
- ESCARBAJAL, A., (1992): 'La Animación Sociocultural como instrumento para el desarrollo comunitario', en Anales de pedagogía, n.10, Universidad de Murcia: Servicio de Publicaciones.
- GARCÍA GARRIDO, J. L. y Otros (2001): Esquemas de Pedagogía Social Pamplona: Eunsa.
- GARCÍA MOLINA, J. (2003) Dar (la) palabra. Deseo, don y ética en educación social. Barcelona. Gedisa
- LÓPEZ HERRERÍAS, J. A. (2000): Paradigmas y métodos pedagógicos para la educación Social. Valencia: Nau Llibres..
- MARCH, M.X. i ORTE, C. (2014). La pedagogía social y la escuela. Los retos socioeducativos de la institución escolar en el siglo XXI. Barcelona. Octaedro.
- MUÑOZ SEDANO, A. (Comp.)(1994): El educador social: profesión y formación universitaria. Madrid: Popular.
- NUÑEZ, V. (1990): Modelos de Educación Social en la época contemporánea. Barcelona: PPU.
- ORTEGA, J. (Coord 1999.) Pedagogía Social Especializada. Barcelona: Ariel.
- ORTEGA ESTEBAN, J. (Coordinador) (2002) Nuevos retos de la Pedagogía Social: la formación del profesorado. Sociedad Ibérica de Pedagogía Social. Salamanca
- ORTEGA, P. y MINGUEZ, R.: Los valores en educación. Barcelona: Ariel
- PANTOJA, L. (Coord, 1998) Nuevos espacios de la educación social. Ediciones Mensajero- ICE. Universidad de Deusto. Bilbao.
- PÉREZ SERRANO, G. (Coord.)(1991): Elaboración de proyectos sociales. Madrid: Narcea.
- PETRUS, A. y Otros (2001): De profesión Educador Social. Barcelona: Paidós.
- QUINTANA, J.M. (1994): Educación Social (Antología de Textos clásicos). Madrid: Narcea.
- QUINTANA, J.M. (1999): Textos clásicos de Pedagogía Social. Valencia: Nau Llibres.
- RIERA, J. (1998): Concepto, formación y profesionalización de: el educador social, el trabajador social y el pedagogo Social. Valencia: Nau Llibres
- ROMANS, M, PETRUS, A. Y TRILLA, J. (2000) De profesión educador (a) social. Paidós. Barcelona.
- SAEZ, J., (1986): "La Pedagogía Social en España. Sugerencias para la reflexión", en Revista de Pedagogía Social, no 1, Murcia.
- SAEZ, J., y otros (1993): El Educador Social, Universidad de Murcia: Servicio de Publicaciones.
- VEGA FUENTE, A. (2003) La educación social ante la discapacidad. Archidona, Aljibe
- VV. AA. (2006) La pedagogía social en la sociedad de la información. Barcelona: UOC

Altres recursos

REVISTES, WEBS I ALTRES INFORMACIONS

- Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social
- Educación Social. Revista de intervención educativa www.peretarres.org/revistaeducacionsocial
- Res, Revista de Educación Social www.eduso.net/res/
- Col.legi d' Educadores i Educadors Socials de Catalunya. www.ceesc.es
- Colexio de Educadores Sociais de Galicia www.colexioeducadores.com
- Col.legi d' Educadores i Educadora de les Illes Balears Correo-e: ceesib.ceesib@tiscali.es
- Asociación Internacional de Educadores Sociales (AIEJI) <http://www.aieji.free.fr>
- Asociaciones Profesionales de las diferentes Comunidades Autónomas www.eduso.net/red.htm
- Anuari de l'Educació de les Illes Balears.

